

HAJNAL

1908. június 11.

15-ik szám.

Szerkeszti Messerschmiedt Géza plebános.

SZÉP HAZÁMBA ISMERŐSÖK MENNEK...

A magyar nép levelei.

Folytatás.

Drága István Lorain, O. máj. 2 . . . „De érdekes olvasmány ez a Hajnal! Minden felebarátomnak ajánlom“ . . . — **Kováts Mihály Senecaville, O. ápr. 13 . . .** „Soha jobb munkába nem foghatott volna a szerkesztőség, mint, hogy ily gyönyörűséges kis olvasmányt szór szét Amerika földjén“ . . . — **Ezsol Mihály So. Bend, Ind. ápr. 21. . .** „Olyan ez a Hajnala lélekre, mint a jóízű, édes hajnali álm a testre“ . . . — **Juhász József Johnstown, Pa. ápr. 14 . .** „Nagyon meg vagyok a Hajnallal elégedve. Igen szép, sokat lehet belőle tanulni. Ugy szálljon rá az áldás, mint szép nyári hajnalon a harmat“ . . . — **Masley István Wallingford, Conn. máj. 3 . . .** „Amerikában nagyon is szükségesnek bizonyul az ily vallásos folyóirat olvasása és terjesztése“ . . . — **Gazsi János Bridgeport, Conn. máj. 27 . . .** „Drága Hajnal! Szivem kincse ez az áldott kis könyvecske. Nincs is annak szive-lelke, aki ilyet nem kedvelne . . . Áldás köztünk, szent békesség, Isten neve dicsértessék“ . . . — **Guricska Lajos Esterházy, Sask., Canada. máj. 20 . . .** „A kedves kis lap gyönyörű olvasmány. Segitse a jó Isten továbbra is, hogy minél hamarabb terjedjen a katolikus magyarság segítségével“ . . . — **Kováts Mátyás Summer, Mich. máj. 6 . . .** „A budapesti Néppárt című ujság révén tudtam meg, hogy a Hajnal jó katolikus szellemű folyóirat megindult . . . Én mint farmer telepedtem itt meg. Családos ember vagyok. Nem akarom, hogy gyermekeim céltalanul, katolikus hitbeli oktatás nélkül növekedjenek föl. Ezért kértem a Hajnalt. Most, hogy a füzetek birtokomban vannak, látom, hogy erre a kis lapra minden katolikusnak szüksége van, aki hitében élni és üdvözülni akar“ . . . — **Honyec József Trenton, N. J. máj. 9 . . .** „Kérem a mindenható Istent, virágoztassa föl e kis lapot, mely igen sok család szívébe boldogságot és lelki nyugalmat szerez“ . . . — **Varga Mary Metuchen, N. J. ápr. 4 . . .** „Igen megszerettem a Hajnalt“ — **Horváth János So. Bend, Ind. máj. 26 . . .** „A lappal nagyon megvagyok elégedve. Az ilyen jó katolikus lap a legszükségesebb minden katolikus család asztalára“ . . . — **Nyerges Imre Punxsutawney, Pa. máj. 29 . . .** „Mondhatom, hogy nyomorúságomban igazán vigasztalom a Hajnal. Több, mint 3 hónapja a kórházban vagyok. Törött lábamat már kétszer operálták. Multkor, nagy fájdalom között eljött hozzám a feleségem, ő hozta meg az üdömet, a Hajnalt. Minden időben pártolója leszek“ . . .

— Folytatjuk. —

H A J N A L.

No. 15. Vol. I.

WEEKLY MAGAZINE

June 11. 1908.

Szerkeszti MESSERSCHMIEDT GÉZA plébános Passaic-on, New Jersey.

Published every Thursday by
Rev. Geisa Messerschmiedt
217 Third St. Passaic, N. J.

Megjelen minden csütörtökön.

Subscription Price — Előfizetés
az Egy. Államokban és Kanadában
One Year - egy évre \$1.00
Magyarországon, külföldön
Egy évre \$1.60

Entered as second-class matter March 11, 1908 at the post office at Passaic, N. J.
under the Act of Congress of March 3, 1879.

Jézus Szentséges Szive.

Nemzetünk dicső férfia gróf Széchényi István mondá, hogy „a nagy ember nemzete-
ket hord szivében.” Ez más szóval any-
nyit jelent, hogy nagy, jeles emberek lelke
előtt hatalmas gondolatok, nagyszerű terve-
zetek lebegnek, olyanok, melyek egy egész nemzetre hat-
nak.

Volt-e valaha, vagy van-e kiválóbb, jelesebb, hatal-
masabb személyiség, mint az Úr Jézus Krisztus, ki nem
egy nemzetet, hanem az egész emberiséget hordja szivé-
ben? Kit lehetne e földön élt vagy élő összes nagy szelle-
mek — jellemek közül hasonlat okáért mellé állítani? A
leghatalmasabbak, legbölcsebbek, országalakító gon-
dolatokkal jeleskedők, hősök, mind együtt eltörpülnek
az Isten - ember nagysága előtt!

Ez az a sziv, mely világokat hordoz. Sziv, mely
a pogány világból annak romjain új világot terem-
tett, elméket világosított, sebeket orvosolt, népekből,
nemzetekből hatalmas testvérületet alkotott, egy olyan
roppant családot, melyben a nyelv, a természet külön-
lélesége nem akadály, melynek egy hit a vezérfénye, egy
reménység az éltetője, egy szeretet a boldogsága. Jézus
Szive alkotott olyan birodalmat, melynek párja nincs,

uralmat, mely hódolatos engedelmességet vivott ki magának a hit hatalmával.

Ez aztán Szív! mely az Isten és a pártütő ember közé lépett közbenjáróul, mely milliók boldogságáért dobogott, mely szeretett kimondhatatlan isteni szeretettel, mely szenvedett érted, érted — mindnyájunkért, mely ma is dobog, szeret és megszentel!

Szív és szeretet egyet jelent. Ha Jézus szivéről van szó, megelevenedik lelkünk előtt az a határtalan jószág, mely két isteni titokban tündöklök: a megváltás keserves kinjaiban és az Oltáriszentségben.

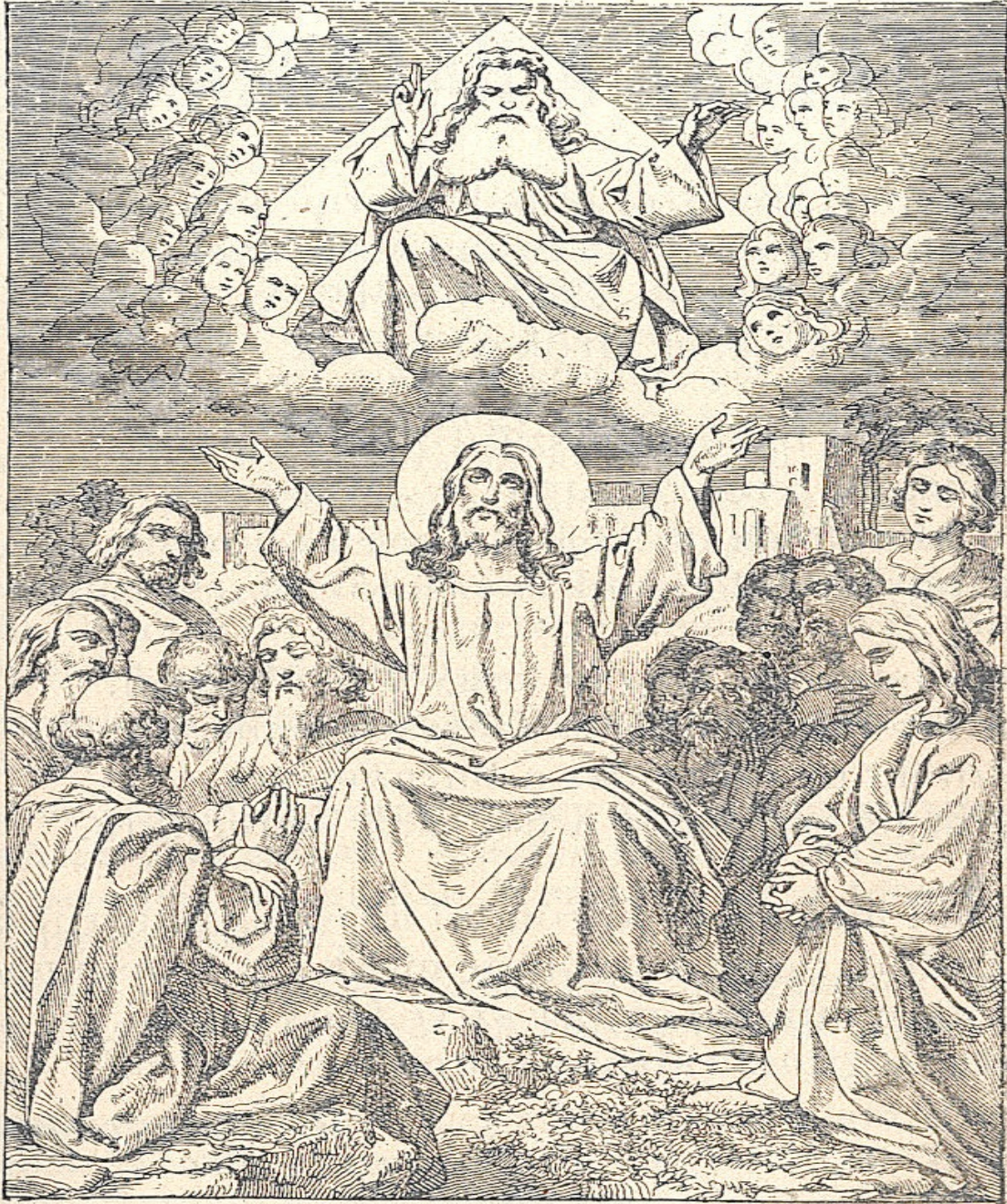
Junius hava van. Jézus Szent Szive különös tiszteletének szentelt hónap. Keresztény lélek, szereted-e te a te édes Jézusodnak érted dobogó szivét? Ha igen, ám mutasd meg Neki. Ne félj, ha támadnak érte, hisz mit nem támad és gunyol a világ; — ne törődjél azzal, ha „szét-darabolás”-ról beszélnek. Minem választjuk el a szivet a személytől. Nem mondják-e az egymást szeretők egymásnak: „Szeretem a lelkedet, a szivedet.”

Nagyon is okos, észszerű, igazságos és fenséges ájtatosság ez. Imádni Jézus szivét! Tudta mit csinál XIII Kelemen pápa és Jézus Krisztus több más földi helytartója, akik behozták és megerősítették ezt az ájtatosságot. Tudják, érzik a katolikus szivek százezrei, mi nekik az a Szentséges Szív!

Félre hát gáncoskodók, félre „felvilágosult” sötét, lelkek! Ha nektek nem kell, ám nélkülözzétek, de hagyjatok minket, mert e Szívben van ami életünk, örök boldogságunk.

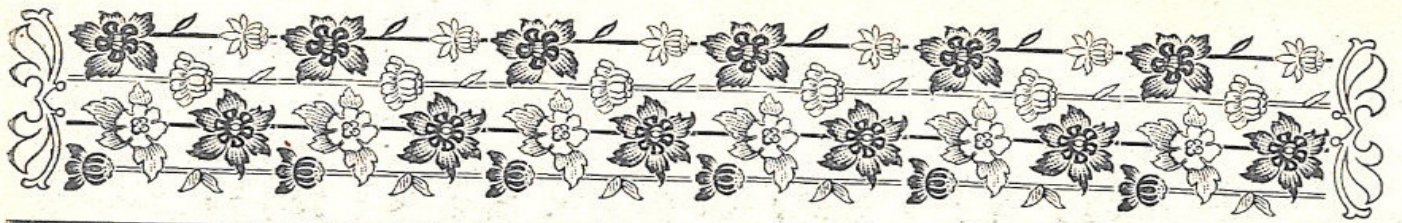
Messerschmiedt Géza.

„Legyetek irgalmasok, mint a ti Atyátok is irgalmas.“

TAVASZ A HATÁRBAN.

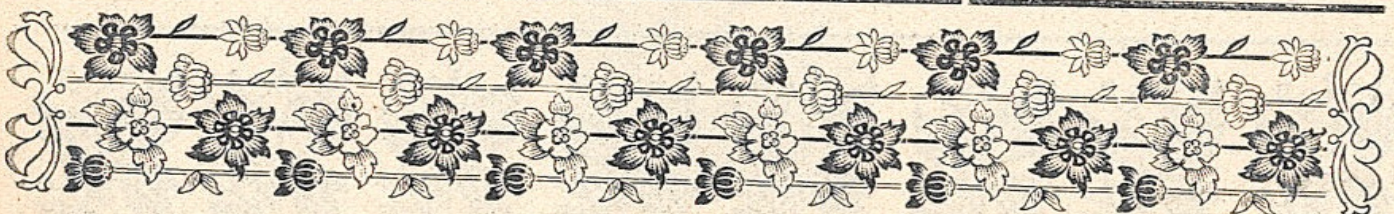
Tavaszi szellőtől ébred a természet,
A madarak ajkán fakad a vig ének,
Rügysző faágak, zöldelő vetések,
Pihegő kebellet járok ki felétek.

Mikor a határban szántó-vetőt látok,
Buzgón zengi ajkam el a „Miatyánk“ ot,
A ki mindennapra kenyeret ad nekünk,
Hogyha dolgozunk és bizalommal kérünk.

Én Istenem, milyen nagy a te jóságod,
A kezünk munkáját százszor is megáldod,
Jótékony esőt adsz a buzavetésre,
Hét bő esztendőt a hét szűk esztendőre.

Áldd meg szent karoddal az egész határunk,
Tudod, hogy a nyomor mekkora minálunk,
Talán minden ember szive feléd fordul,
Ha segítesz rajtunk csupa irgalombul!

Hortobágyi József.

PÁDUAI SZENT ANTALRÓL.

Csizmadia Pál me adopi plébános.

Folytatás.

Mikor később oda hagyta a hittudományi iskola padjait, a növendékpapok keserves könnyhullatás közt váltak meg tőle. A szent ekkor a nép közé ment apostolkodni. Csodálatos erővel tudta hirdetni Isten igéjét. Szegénynek, gazdagnak, nagyúrnak, tanulatlan embernek egyformán szívéhez férközött a szava. Rövid idő alatt egészen megújult az a vidék, ahol ő apostolkodott, erkölcsi életében. Bámulatcs volt, amit a Szentlélek Úristen az ő nyelvével művelt. Mint már említettük, portugál volt az anyanyelve. És mégis — anélkül, hogy valaha tanulta volna — Olaszországban olaszul, Franciaországban franciául oly szépen prédikált, hogy a született olaszok s franciák nem győztek hova lenni gyönyörűségükben. Hát még a hangja! Megirtuk már, hogy vézna ember volt. De, ha 20—30 ezer hívő előtt beszélt is, a tőle legmesszebb álló csak oly jól megértette minden szavát, mint a hozzá legközelebb való szomszédja.

Hogy milyen hatása volt az ő szentbeszédének, mutatja a következő eset:

Rimini olasz kikötővárosban egy alkalommal marcona tengerparti halásznéphez szólott. A durva halászok hátat fordítottak neki s kinevették, kicsufolták. A szent ekkor a tenger felé fordult s hangosan kiáltotta:

— Jertek ide kis halak. Legalább ti hallgassátok meg, amit mondani akarok a jó Istenről. A rossz emberek ugysem hallgatnak rám.

S ime egyszerre millió, meg millió kis hal dugta ki fejét a tenger vizéből. Szemüket szent Antalra függesztették, mintha csakugyan figyelhetnék, megérthetnék szavát . . .

Megindultak a nagy csodán a halászok. Megszégyenültek, magukba szálltak, a szent köré gyültek, figyelmesen hallgatták s aztán követték is beszédét.

— Folytatjuk. —

Protestáns hódolat a pápistáknak.

Minneapolisban, Minnesota állam legnagyobb városában május hó utolsó napján püspöki székesegyház alapkövét szentelte a pápa nagykövete. Jelen volt 4 érsek, 16 püspök, 200 pap és 100 kispap. Az ünnepség elé teljes díszben kirukkolt 30,000 katolikus férfi: angolok, németek, irek, franciák, svédok, indiánok, kínaiak, japánok, négerok, oroszok, tótok és a st. pauli „Szenháromság” magyar egyesület tagjai. A páratlanul szép parádét 250,000 ember nézte végig, túlnyomó részben protestánsok. Az ünnepség három díszszónoka protestáns volt: Johnson János kormányzó (a kit legutóbbi időnkig demokrata elnökjelöltnek emlegettek Amerika-szerte), Hill Jakab vasutkirály (aki millióinak számát maga se tudja) és Haynes Jakab városi polgármester. A kálvinista vallású Johnson kormányzó a többi közt ezeket mondta: „Minnesota államban a katolikus Egyház hirdette a vallásosság evangéliumát. Katolikus pap volt a legelső fehér ember (Father Hennepin), a ki e területet fölfedezte. Katolikus hittérítők emelték ki Minnesotát a vad állapotból. Utánuk jöttek az apácák, ezek a béke-angyalok, kik sehol sem hiányoznak, ahol a gyöngéd felebaráti szeretet, irgalom és nevelésügy kíván tőlük önfeláldozást. Annak a hitnek dicsőítésére emelkedik itt egy hatalmas templom, amely nem csak arra tanítja az embert, hogy **hogyan kell meghalni, hanem arra is, hogy hogyan kell élnie!** — A baptista vallású Hill Jakab milliomos (a kiről érdemes tudni, hogy kérek félmillió dollárt adományozott a st. pauli katolikus szemináriumnak) így szólt egyebek közt: „Mindaz, amit itt ma látunk, bizonyítja, hogy a vallásosság nem halt ki; de még csak nem is haldoklik. Mivé lenne Amerika a keresztény hit nélkül? E templomnak épülése is bizonyítja, hogy nemzetünkre még nagy jövő vár. Annak a hitnek dicsőségét ünnepeljük itt ma, a mely majdnem 2000 év óta szeretetet és türelést hirdet és fog is hirdetni, a míg e világ fennáll. Krisztus hite az az egyedüli egyház, a melynek karjaiban a föld minden nemzetsége helyet foglalhat.” A luteránus Haynes polgármester emlékezetes szavai: „E templomszentelésnek Minneapolis egész polgársága örül. (Megjegyzendő, hogy ott a katolikusok száma csak egy-tizedrész!) Köszönöm az érseknek, hogy városunk számára e gyönyörű épület emelését kigondolta; köszönöm az áldozatkészségét mindazoknak, kik adományaikkal az Isten dicsőségét ily magasztos módon hangoztatják“.

Végül még valamit, a mi szintén a címhez illik. Johnson kormányzónak az ünnepség dobogóján valakivel dolga akadt. A mellette ülő szomszédnak, egy igénytelen, szegény missziós püspöknek illedelmesen bemutatkozik. Az is megmondja nevét és rangját. Erre a világhírű Johnson János alázatosan leemeli cylinderét és födetlen fővel beszél a püspökhöz sokáig, a míg csak másfelé nem hívták.

Csernitzky István plebános.

A KATOLIKUS MAGYAR ASSZONY ÉS A KIS KUTYA.

Megírta : Dénes Ferenc plébános.

A katolikus magyar asszony: Ah nincsen az ugy kedves fő-tisztelendő papocskám ebben a bolond amerikai országban, mint odahaza. Ott minden áldott szent vasárnap a templomkába mehettünk. Itt még minek? Angolul van: nem értjük. Aztán itt a sok szurtos burdos, a nyugös gyerek, nincs is érkezésem rája. Meg aztán meg messze is van az a templom.

A katolikus magyar pap: Hej édes lelkem jó asszony, messze volt Betlehem városa Názáreth falujától és a Nagyasszonyunknak télben sárba-hóba még se volt messze, pedig szent Fiát a szive alatt hordozta — ámbátor csak a császár parancsolta neki.

És neked messzi a templom — mikor Istened parancsolja neked?

A templomban Krisztus Urunk Utolsó Vacsorájához vagy hivatalos.

A szent Mise Krisztus Urunk Utolsó Vacsorája — az Ő parancsolatja szerint minden katolikus templomba megismételve. „Ezt cselekedjétek az Én emlékezetemre“: mondta az Úr Jézus.

És mi cselekedjük. Tudod te azt jól. Igenis. Most ha te az első nagycsütörtökön Jeruzsálembe vagy és Krisztus Urunk Betániából jövéttében az utcán találkozik veled és meghív a Maga vendégségébe és te himezel-hámozol, hogy nincsen érkezésed — valjon mit gondolsz, hogy néz akkor reád az Úr? Hej, de nagyot nézett volna reád! Meghívott volna máskor is! Ugyan meg . . .

Megmondta Ő az evangéliumában, hogy a hivatalosak, a kik vendégségébe nem mentek, bizony soha a vacsoráját izlelni nem fogják.

Azok is ép úgy mentegőztek a vendégségadó Király szolgálói előtt, mikor Uruk nevében hívták őket, mint te most én előttem, mikor ugyanabba a vendégségbe hivlak a Királyod nevében :

— Öt iga ökröt vettem, megyek őket megjártni : kérlek téged ments ki engem.

— Feleséget vettem, kérlek téged ments ki engem.

— Majorságot vettem, megyek megtekinteni azt, kérlek téged ments ki engem.

Igy ök. És te ?

— Fölöstökömöt kell főzni a burdosomnak, kérlek papom ments ki engem.

— Fel kell öltöztetni a gyerekeket, kérlek téged ments ki engem.

És mit mondott a király ezen evangéliumbéli mentegőzőkre? Azt: bizony nem jönnek be az én házamba !

Hát mit fog neked mondani az Isten, a mikor a mennyország kapuján a lelked bekérezkedik ? Azt, a mit azoknak.

És ez az igazság.

Mert nézzed csak. Egyszer egy hétben, vasárnap félórára kell menned a templomba kis Misére. Ezzel tartozol a lelkednek. Ez az ő vendégsége.

És te azt is elvonod a lelkedtől!

Ha te meg nem becsülöd a lelkedet semmire, az Isten sem fog téged sem megbecsülni. Férjednél, burdosodnál, gyermekednél, de sőt még a kis kutyádnál is kevesebbre becsülöd a lelkedet, ha templomba menni restelsz. Sokat mondtam, hogy nagyot nézel?

Minden áldott nap reggel ötkor kelsz, főzöl früstököt a burdosnak, férjednek; öltöztetel, mosdatol, fésülsz gyerekeket és tizkor estve jó, ha már lenyughatol.

Miért teszed? Férjed, gyereked kedvéért!

Férjedért, mert veled egy test a házasságban; gyerekedért, mert benne valami részecske: vagy szemed, szájad, vagy orrod, hajad, vagy a hangod, járásod a te testedből tovább élni fog, mikor te elporladol. Tehát testedért dolgozol. Dolgozol burdosodért: emeled a nehéz fazekat, pirulsz, sülsz a kályha tüze mellett télen, nyáron — izzadsz a mosóteknő mellett, szivod a lugozott, bűdös, szennyes ruhájuk komisz szagát, míg szapulod, mosod. És ez miért? Hogy legyen mivel testedet táplálni, betakarni, fedél alatt megápolni.

Igy mindennap reggel öttől esti ötíg, az tizenkét óra: majd este öttől éjszaka tízig, az megint öt óra: naponkint tizenkét órát dolgozol: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton! Hat napon keresztül összesen hatszor tizenkét órát: azaz: hatszor tíz: hatvan órát és hatszor hét: negyvenkét órát, mindösszesen egy hét alatt egyszáz és két órát dolgozol a testedért.

Most eljön a vasárnap és csak félórát kell reászanni a lelkedre — és te ezt is elvonod tőle!! A lélek üljön súra, mert megint a férj, a gyerek, a burdos fölöstökömje készülődik, mintha bizony görcsöt kapna a gyomruk, ha egy órával később volna a reggeli tál az asztalukon!

Gondold meg: „Ej dolgoztam én ezekre egész héten, szolgáltam én ezekre egész héten, szolgáltam nekik száz és két órán által: — nem röviditem meg a lelkem most vasárnap miattuk! Ezek nem fognak menni a pokolba, ha én miattuk nem megyek a templomba“!

Aztán nézd: látom itt van a kis kutyád.

Utánad jött a hiv pára a templomba is.

Bizony jó gondját viseled, nem éhezteted, hogy így ragaszkozik hozzád.

Mindennap készítsz neki ebédet: összeszeded a csontokat, a porcot, összeöntöd a maradék levest, zöldséget.

Igy reá fordítol a te idődből míg ebédet összeszedsz a tálkájára vagy három percet; míg valami harapni valót találsz neki vacsorára vagy két percet; így naponkint öt percig dolgozol a kis kutyádért is: hetenkint hat napon ez kiteszen egy félórát. Szivesen szánsz a kis kutyádnak is félórácskát minden héten és ha eljön a vasárnap és a lelkedtől ezt a félórácskát is elvonod, amit a lélek táplálására a templomban kellene eltölteni — nem rosszabbul bánsz-e a te lelkeddel, mint kis kutyáddal?

Nincs szived, hogy a kis kutyádat éheztessed, ha már a házadnál tartod — és van szived sokszor egy éven át éheztetni a lelkedet?

Mi a lelked? Elhasznált rongy, amit sötét pitvar zugba elrugnak?

Annyiba veszed csak, ha a kis kutyádnál is kevesebbet tebszel érte!!

Lesz-e szived azután is azt mondani, hogy dolgozol van vasárnap, mikor templomba kell menned ?

Az Isten nem bottal ver.

— Igaz történet. —

Irta: Artimovics Emil görögkatholikus plébános.

Ezti 9 órakor sáradi Sárosy János földbirtokos kandalója előtt, kényelmes karosszékében ült. Csak délután jött haza egyik kedves batátjától, kinél pár héttig üdült. Az előtt egy hóval kisebb szélütés érte s orvosai tanácsára levegőt változtatott.

A jóízűen elköltött vacsora után az üdülő beteg kellemesen érezte magát. Szemei szeretettel függtek áldott jó néjén s két szép felnőtt gyermekén: Jánoson és Mariskán . . .

Egyszerre elálmosodik. Kiveszi régi remek ismétlő aranyóráját, hogy tájékozza magát. Egyszer csak rémülve látja családját, mint ejti ki kezéből az órát s hogy esik hátra, maga is mint halott.

Az elősiető orvos ismét szélütést állapított meg s megmondta a mélyen sujtott családnak, hogy csak Istennél a segítség. Három hosszú napig tartott a haldoklás s a szélütött ember már életében oly hullaszagot terjesztett maga körül, hogy csakis a családtagok tartózkodhattak mellette. Minden más beteglátogató sietve menekült az irtózatosszag elől.

A halál a nélkül, hogy a haldokló szentségeken részesült volna, csakugyan bekövetkezett.

*

Ezt a szomorú véget pedig: egy Istennek nem tetsző élet előzte meg. Sáradi Sárosy János régi nemes családból származott. Még férfikora delén vert magának Zemplén-megye egyik kies községében. Mindenfelé tisztelték, szerették. Háza mindenkinek előtt nyitva volt, meg a szive is.

Ám volt egy nagy hibája, mely úgy itt e földön, mint a túlvilágon is csak szerencsétlenné teszi az embert. Hitetlen volt. Szent hitünk igazságait csak bolondságoknak csufolta. Templomba, husvét első napját kivéve, sohasem járt. A helyett vásár és ünnepnapokon szenvedélylyel vadászott s a hol csak tehetett, a vallásos embereket kinevette. Jézusról, a boldogságos Szüzről olyan illetlen kifejezéseket használt többször, hogy minden hajaszála égnek állott hallatukra a hívő embernek.

Nagybátyja után szép birtokot örökölt s egy csapással egyike lett a megye legtekintélyesebb embereinek. De a hol nincsen Isten áldása, hiábavaló ott az ember munkája. Ámbátor egyszer-

rú háztartást vezetett s nem voltak költséges szokásai, vagyonára évről-évre több adósság nehezedett.

Egyik kedves barátja egy vasárnapon, épen midőn vadászatra készültek, a megáradt folyó hullámaiban lelte halálát. Bár minden évben szépnek mutatkozó termése volt, a cséplésnél a telinek látszó kalász mit sem fizetett. Minden évben biztosította termését jég ellen. Csak egyetlen egyszer 1899-ben mulasztotta el, azért, mert addig kára nem volt. És ime, épen ekkor verte el egész termését a jég. Persze nem kapott egy árva garast sem. Erre kisebb fajta szélütés érte. Rövidesen magához tért, de még ezen baja után sem fordult Istenhez, hanem tovább folytatta hitetlen életét. Tíz év leforgása alatt kétszázezerkorona adósságra lett a birtokán. Hogy megmentse a többi, birtokából a legszebb darabot parcelálni kellett.

Ennek a dolognak, melyet nagyon szívére vett, volt következése az a szomorú eset, melylyel itt ezt a kis történetemet megkezdtem . . .

— Hányan és hányan vannak olyanok, kik teljes életükön keresztül hasonló hitetlenségben kámorolják Istenüket és sem élők folyamán, sem az utolsó órákban — ha ugyan ez a kegyelem megadatik nekik — nem térnek vissza hozzá.

Rettenetes az igazságos Isten kezébe esni. Nem bottal ver Ő, de csapásaival sujt. Szerencsések vagyunk, ha észre vesszük hívását s vissza térünk hozzá, mint a tékozló fiú . . .

Ebből a történetből, amely való igazában szóról-szóra így esett, tanuljon minden olvasója. Szomorú kezdetnek szomorú a vége is.

Az Isten türelmének is van határa. Ha egyszer lesujt, halálos az Ő ostora.

KRÓNKA.

:||: **Bérmálás.** A ft. **Grósz** Ferenc plébános úr buzgó vezetése alatt álló, Szent László királyról nevezett so. norwalki (Conn.) magyar katolikus hitközségben, a harftordi megyéspüspök ur **Ő** méltósága, e hónap, 18-án, Urnapján fogja kiszolgáltatni a bérmálás szentségét. Az alkalmi szentbeszédet e lapok szerkesztője, **Messerschmidt** Géza passaici plébános tartja.

@ **Megsárgult vörösek.** Régente Amerika őslakóit, a rézbőrű indiánusokat hívták vöröseknek. De már kiveszöben ez a faj. Mostanság ujmódi vörösek is ismerünk. Európában is, meg onnan átplántálva az Ujvilágban is. Az istentagadó, hazagyalázó szociáldemokratákat nevezik ezen a néven, merthogy a zászlójuk téglavörös. Kolomposaik ujabban tulontúl sokat fészkelődnek úgy a hazai, mint az amerikai magyarság között. Se baj. A kotnyeles mindig megkapja, amit keres. Pár hete megirtuk, mennyire meglötyögtették a kardos bácskai tanyás menyecskék a szociáldemokrata elnök kobakját. Most meg a **Cleveland- westsidei szent-Imre hitközség lelkes honleányai** mosták meg irgalmatlanul a vörösek fejét. A jóizű história így esett: Áldozó csütörtökön este, a kedves kis Istenháza előtt, amelyben **Soltész István** plébános ünnepi isteniszteletet tartott, valami 15 vakmerő szociáldemokrata próbált népbolondító gyűlést tartani. Szájhős vezérük fölállott egy székre és belekezdett a paprikás, papramorgó beszédébe. De nem sokáig botránkozathatta a templom környékét. A vecsernyének vége lett s a templomból kitóduló nép tüstént torkára forrasztotta a szót a vezérkolomposnak. Az asszony nép sem volt rest, pár pillanat alatt 6 tucat záptojással tisztelte meg a konkolyhintő áprófétát cimborástul. A szónokot lelökték vele hozott székrónusáról, amelynek lábaival aztán a tisztas kompánia hátán verték el a capistrángot. De már ezt a vörös sereg sem mondatta kétszer. Usgye! Futásnak eredtek észrélkül. Hiába. A vásáros-csarnok (market-ház) felől épen ekkor értek a helyszínére azok az asszonyok, akik a háztartás gondjai miatt nem mehettek a templomba. Mihelyt neszét vették, miről van szó, ők sem sajnálták a kosarukba rakott friss tojásokat. A zápok hegyébe az egérutat vett had után hajigálták mind. Mire a rendőrség kocsija a botránycsináló vörösekkért nagy udvariasan a templom elé gördült, hogy egy kis sziveslátásra elvigye őket, — hirmondójuk sem akad a gyászos csatatéren. . . Hát így estek sárgaságba a vörösek Amerikában. Orrukon-szájukon, fülökről-hajukról csöpögött a tojáslé. A sok záptojástól meg úgy földagadt a zápfoguk, mintha egyszerre két túrógombócot vettek volna a szájukba. Váljék egészségükre!

(h.)

.....

□ **Az olajfák hegyén** ott, ahol Jézus égbe szállott, Szent Ilona császárné, gyönyörű templomot építtetett, mely a századok folyamán elpusztult. A felszállás pillanatában Jézus a kösziklában hagyta szent lába nyomait, melyek ma is tisztán kivehetők.

☪ N A P T Á R. ☪

Junius 14. Vasárnap. Szentháromság vasárnapja. Pünkösdi ünnepe után az első vasárnapot a megoszthatatlan egyállatú eljes Szentháromság különös tiszteletére szenteljük. Azért van ez, mert a Szentháromság titkát, mely a katolikus, hitnek alapja és legfőbb tanítása, az apostolok mindjárt a Szentlélek eljövetele után hirdetni kezdték az egybegyült népnek.

Junius 15 Hétfő. Szent Vitusz, Modesztus és Kreszcencia vértanúk. Szent Vitus pogány szülőktől származott, kik őt minden áron el akarták téríteni Krisztus hitétől. Szent Modeszt és Kreszcencia voltak Vitus tanítói a keresztény vallásban. Dioklecián császár mindhármukat szurokkal telt katlanba dobatta, melyből azonban Isten különös oltalma folytán sértetlenül jöttek ki.

Junius 16. Kedd. Régisi szent Ferenc hitvalló. Szent életéről és csudáiról híres tagja a Jézus társaságának.

Junius 17. Szerda. Szent Ludgárdis apáca. A kolostor falai között Jézus Krisztus és Mária több ízben megjelent neki. A megtérők pátronája.

Junius 18. Csütörtök. Úrnapja. A legméltóságosabb Oltári Szentség szerzésének ünnepe.

Junius 19. Péntek. Falkoneri szent Juliánna szüz. „Mária szolgáló leányai“ női rendjének (szerviták) alapítója. — Szent Gerváz és Protáz vértanúk emlékét is e napon üli az anyaszentház. Testvérek voltak. Szüleik is vértanui halállal múltak ki. Gervázt Asztáz nevű pogány gróf agyon verette, Protázt pedig lefejeztette.

Junius 20. Szombat. Szent Szilvér pápa és vértanú. Rettenthetetlen bátorságáról nevezetes, melylyel az igaz Egyház ellenségeit saját élete kockáztatásával is megtámadta.

Bigány Jóska és az „öreg“.

- Halló ! . . .
- Mindörökké amen!
- Maga itt a pap ?
- Ha meg nem sértem, hát igen.
- Tudja-e ki vagyok én?
- Még nem tudom, de félek, hogy tudni fogom.
- Nohát én vagyok az az ember, aki magát a múlt héten leszidta. Emlékszik, mikor éjszaka ment az utcán egy táskával és

én azt kiáltottam utána, hogy: „ni még a pap is csavarog éjszaka“. Azután megtudtam, hogy a kórházban volt a feleségemnél, aki haldoklott. Nohát igaz, hogy akkor elszóltam magam. Hanem most baj van. Meghalt az asszony. Mit csináljak most ?

— El kell temetni !

— Igassága van. **De pénzem nincs.**

— Sebaj. Eltemetjük **tisztességesen.**

— De nekem szépen kell! **10 kocsit akarok, harangozzanak egy óráig és 20 vers búcsúztató legyen,** mert mink **nemes családból származzunk.**

— Minden meg lesz, csak menjen haza és aludja ki magát jól . . .

M. G.

Tartalom. Mai számunkba közleményeket irtak: **Artimovics** Emi. st. clairi plebános, **Csernitzky** István st. pauli plebános. **Csizmadia** Pál me adooi plébános, **Dénes** Ferenc ford city-i plébános, **Dr. Helvey** Lajos, **Hortobágyi** József szakesi (Tolna megye.) káplán és **Messerschmiedt** Géza passaici plébános.

ÜGYNÖKEINK.

Barton, O. Varga Mihály. — **Bridgeport, Conn.** Blonson János, Serföző János. — **Cleveland, O.** Bodig József, Dósa Pál. — **Dayton, O.** Bartos János. — **Detroit, Mich.** Oszkó Gyula. — **E. Chicago, Ind.** Farkas Kálmán. — **Johnstown, Pa.** Medve József. — **Lorain, O.** Csinoss János. — **Lord, Md.** Bessenyei János. — **Mc Adoo, Pa.** Szalay Jenő. — **New Brunswick, N. J.** Fülöp Lajos. — **Passaic, N. J.** Kucsera János. — **Scranton, Pa.** Ságghi Lőrinc. — **So. Betlehem, Pa.** Konyár János. — **Throop, Pa.** Kovács Sándor. — **Toledo, O.** Danykó József, Székely Bálint. — **Torrington, Conn.** Kiss Károly. — **Trenton, N. J.** Gura Dániel, Szmoliga Béla. — **Wharton, N. J.** Gornyczkó János. — **W. Hazleton, Pa.** Képes József.

AKI házat akar építeni, akinek magán-vagy középület-, hivatalos helyiségek, termek stb. célszerű és okosan készített tervezetére van szüksége: AKI ki akarja kerülni az építéssel járó kellemetlenségeket, AKI jól és tartósan épített házat óhajt:

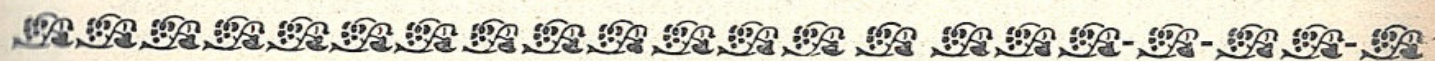
az forduljon ezen címhez:

... **Cortland G. Van Winkle architect** ...

National Bank Bldg, 43 és 44. sz. termék Passaic, N. J.

16 éve építészmérnök. :: Számos elismerő nyilatkozat.

Nem kell oda fáradni, írjon egy kártyát s ő maga fölkeresi Önt.

Eladó Kedvező fekvésű, szépjövőjű házhely. Olcsó áron. Philadelphiában, Pa. a 85-ik utcán, az avenue G-től 50 láb távolságra. A hivatalos térkép 9 ik blackjának 276-ik számú lottja.

Vevők jelentkezhetnek a Hajnal kiadóhivatalában.

The Passaic Trust and Safe Deposit Company

a Main és Bloomfield Avenuek sarkán. -- PASSAIC, N. J.

Passaic legrégebbi takarékpénztára.

20 éves fennállását valóságos áldásként emlegeti Passaic lakossága. Megbízható, gyors és szíves kiszolgálat.

Betett pénzek után 4% kamatot fizet.

A társulat széleskörű pénzküldő irodával is rendelkezik, mely Európa minden országába rövid idő alatt szállít pénzeket.

BISCHOFF'S BANKING HOUSE

Alapított 1848-ban. NEW YORK CITY 237 BROADWAY.

Pénzküldemények Magyarországra s Európa bármely részébe olcsón, gyorsan, biztosan házhoz szállítanak.

Pénzeket elhelyezünk bármely bankba vagy takarékpénztárba az ő hazában és a betétkönyvet rövid idő alatt ide hozatjuk.

Pénzbetéteket felvesszünk kamatozás végett.

Hajójegyeket Európába vagy onnan ide legolcsóbban és a leggyorsabb hajókra adunk el.

Vasuti jegyeket az Egyesült Államok minden részébe, ugmint Canadába és Mexzikóba.

:: Vámházi közbenjárók. :: Európai csomagposta. ::

HENRY BISCHOFF & CO.

Levelekre magyarul válaszolunk.

..... ERNEST A. MOORE

Tűz ellen **BIZTOSÍTÁS** szélvihar
: : : : : ellen : : :

229 MAIN AVENUE, PASSAIC, NEW JERSEY.

: Elsőrangú társulat. :

Jelentkezőket elfogad Biczák A. Károly 222 3rd St. Passaic, N.J.

MOSKOVITZ EMIL

:: :: 182. SECOND STREET PASSAIC, N. J. :: ::

A legkitünőbb, legtartósabb és legcsinosabb bútorok raktára. — Különösen berendezve a magyarság igényeire. Mindennemű házi tárgyak; párnák stb. — Közkedvelt bevásárlási forrás.

 Három millió család beszél a

STANDARD

féle varrógépről, melynek szerkezete tartósság és könnyű munka tekintetében a világ bármely más varrógépét felülmulja.

A Standard varrógép az egyedüli, mellyel tökéletes lánctűzdeléseket készíthetünk.

— Lesülyesztő szerkezet. —

23 éves tapasztalat szól mellette!

Irjon ingyen árjegyzékért és bővebb felvilágosításért. Ezen címre:

THE STANDARD SEWING MACHINE CO.

6409 B. Cedar Av. Cleveland, O.

TOKÁR JÁNOS

218 Third St. — Passaic, N. J.

Mrs. F. Rowinski 51. Monroe St. Passaic, N.J.

Temetkezési és Bebalzsamozási Intézete. Kocsik temetésekre, esküvőkre, betegek részére, kirándulásokra, diszmenetekre — éjjelnappal kaphatók. — **Telefon: 396. L. 1.** Passaic. — Jutányos árak!

.....
: : : : PASSAIC DIET KITCHEN ASS'N. : : : :

155. PASSAIC ST., PASSAIC, N. J.

Jótékonycélú intézmény, ahol minden hétfőn, szerdán es pénteken csecsemők táplálására ingyen tejet adnak. — Gyermekgyógyítása potom áron. Orvosság gyermekeknek 15 cent. Orvosi felügyelet és kezelés. Bővebb felvilágosítást
217 Third Street.

◆ ◆ I. H. MASS. ◆ ◆

A passaici magyarság közkedvelt fényképésze.
Minden e zsakmába vágó megrendelést — felvételt tisztán, gyorsan finoman eszközöl.
Nyitva mindennap reggel 8-tól este 10 óráig.
J. H. MASS fényképész. --- 37 Monroe Street.

M. EHRENFELD DIVATÁRÚ ÜZLETE

....190—192 Second Street, Passaic, N. J....
A legolcsóbb bevásárlási forrás. Menyasszonyi ruhák, keresztelő ruhák. A legdúsabb választékban mindenféle ruhaszövetek! Forduljon bizalommal e régi jóhírnévű magyar céghez. Feliratos síri koszorúk raktára.

Merchant Bank of Passaic, 183 Passaic Str.

ROBERT D. KENT, elnök.

JOHN HARDIFER, alelnök.

..... Tőke 50,000 dollár.

Takarék betétek után 4 százalékos kamatot fizet.

— Vidéki betevőkre különös gondot fordít. —

Hivatalos órák : délelőtt 9-től délután 4 óráig.

Passaic magyarságának egyik legkedveltebb bankja.

HIRDETÉSEKET olcsó áron felvesz

a „HAJNAL“ kiadóhivatala.

A világ legdrágább kincse: az egészség!

Magyar pap kórháza Amerikában.

Isten segedelmével eddig 200-nál több betegségnek találtam meg gyógyító-írját a világhírű wörishofeni plébános, a néhai való „Father Kneipp” csalhatatlan gyógyításával. Négy esztendei amerikai lelkipásztorkodásom alatt 2010 beteg fordult meg a kezem alatt. West-Virginiától Bostonig, Atlantic Citytől Harrisburgig tömegesen járultak elém a szenvedők. Angolok és németek, tótok, csehek és lengyelek. De még négerem is. Kedves magyar honfitársaim seregestül kerestek föl. Aki személyesen nem jöhetett, levélben panaszkolta el baját. Hogy bizalmát senki sem pazarolta érdemtelenre, mutatja a temérdek köszönő levél, hálairat. Sok százra rug a számuk s az érdeklődő ritka szép tapasztalatot merithet belőlük. Tifuszt, tüdőlobbot, vérhányást, vörhenyt, váltólázát --- mondhatnám --- egész könnyű szerrel gyógyítok. Epe-, vese-, hólyagkőből operáció nélkül kigyógyítottam szenvedő embertársaimat. Vérmérgezésből az utolsó percben, már a halál révén sikerült visszaadnom a sir szélén állókat az életnek. Legutolsó betegem 15 évi rheuma következtében szivbajában seholsem talált enyhülést. Meggyógyítottam. Gyógyításom egyszerű, természetes.

Hideg víz, biztos hatású füvek, szigorúan megszabott életmód. Honfitársaimnak bármely pillanatban rendelkezésükre állok.

Father CHAS. POLICSEK
magyar plebános,
a „St. John Kneipp-Sanatorium” igazgatója,
ALPHA, N. J.

RIZSÁK JÁNOS

Közjegyző

...Pénzszállító és váltó üzlete...

Főüzlet: 127 2-dik utca Passaic, N. J.

Magyarországi bizományi iroda:

—: Budapest, VII., Király-utca 103. :—

Fióközletek:

So. Bethlehem, Pa. — Wharton, N. J.

Alpha, N. J. — Franklin Furnace, N. J.

A New Jersey állami törvényeknek megfelelően 35,000
dollár biztosíték az államnál.

Pénzt a legolcsóbban és leggyorsabban szállit Magyarországra, valamint bármely világrészbe. Kérem egyuttal ügyfeleimet, ha pénzt akarnak Magyarországból kihozatni, például birtokeladásból, árva-pénztárból, takarékpénztárból, vagy bármely más célból, úgy a költségek megtakarítása céljából adják fel budapesti irodám címére, Budapest, VII., Király utca 103 és én az ott megbízott összeget, dollár értékben, hiány nélkül kifizetem.

Hajójegyeket Európába vagy Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen elkisérem a hajókhoz.

Jogügyekben mindennemű okiratok, szakszerűen kiállittatnak és a törvényeknek megfelelően elintéztetnek.

Utbaigazítást, felvilágosítást és tanácsot, ingyen és szívesen adok.

H A J N A L.

No. 15. Vol. I. WEEKLY MAGAZINE June 11. 1908.

Szerkeszti MESSERSCHMIEDT GÉZA plébános Passaic-on, New Jersey.

Szerkeszti: Messerschmidt Géza plébános, Passiac-on, New Jersey

REPRINT EDITON

Készítette: Dudás Róbert Gyula, 2015-ben